

Po pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
četrt : 6,50 —
mesec : 2,20 —

V upravnih prejemnikih:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
četrt : 5 —
mesec : 1,70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhaja vsak dan, izveniš-
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 285.

V Ljubljani, v sredo 11. decembra 1901.

Letnik XXIX.

Framasonsko delo.

Pariški mestni zastop, v svoji večini nacionalističen, je izrekel obsodbo nad kongregacijskim zakonom, kateri je našim liberalcem naredil toliko veselja. Zastopniki najmodernejšega mesta so rekli, da je preganjanje katoliških redov grdo, neliberalno in tudi protirepublikansko.

A taka izjava ostane le na površju in brez vpliva, ako se ne poseže globlje in ako se v živo ne zadenejo one skrite sile, ki delujejo z žilavo vstrajnostjo proti vsemu, kar je katoliškega.

Framasoni spravljajo svoje pristaše v vso javno upravo in izkušajo dobiti tako v svojo oblast administrativne, sodne in vojaške oblasti, da bi po njih vladali nad celo javnostjo. L. 1889 je prinesel »Bulletin di Grand Orient« framasonsko geslo: »Vsak framason ima resno dolžnost, da če je član parlamenta, zahteva, da se izključi vsak gojenec redovnih ali cerkvenih zavodov od odličnih služb pri armadi in od mest civilne uprave.«

Dosledno po tem geslu delajo framasoni, in odtod prihaja, da se javne oblasti tako vedejo v cerkvenih zadevah.

Vsa hinavščina liberalnega framasonstva se je pokazala pri razpravah o kongregacijah in o misijonih. Waldeck-Rousseau je napovedal boj samostanom in katoliškim zavodom po vsej Francoski. Cele gromade neopravičenih očitaj so navalili na tihe redovnike, in z aplavzom pouličnega moba je liberalni parlament sklenil krivične postavbe.

Zdaj so pa šli framasoni dalje. Hoteli so svojo moč porabiti zato, da uničijo tudi katoliške misijone v poganskih krajih. Franciji je sveti oče poveril protektorat nad katoliškimi misijoni na jutro. Ta »protektorat« so hoteli framasoni porabiti zato, da uničijo one, ki bi jih imeli braniti. Z vso lažnivostjo liberalnih duš so se spravili nad misijonarje, ki, žrtvujoč svoje zdravje in življenje z velikim trpljenjem, v neprestanih nevarnostih širijo sveti evangelij med pogani. Zdaj je prišel Waldeck Rousseau v zadrego. Ako francoska vlada nastopi proti

katoliškim misijonom, potem izgubi tudi ves politični vpliv v onih krajih. Tega se je vlada zbal, in zdaj je bil framasonski liberal Waldeck-Rousseau prisiljen, da je s kiselim obrazom moral braniti — klerikalce. One iste redove in kongregacije, katere so doma blatili in obrekovali, so morali v misijonih hvaliti!

A to vse je le hinavščina. L. 1900 septembra meseca so imele lože, združene v »Grand Orient«, shod, na katerem so sklenile: »Dolžnost republike je zaradi omike in človečnosti, da prepusti misijone samim sebi«. V ustih framasonov to seveda ne pomeni nič drugega, kakor da se naj pusti misijonarje — pomoriti brez brambe. Tekrat je prestopil pomorski minister Lanessan v framasonsko ložo. Da bi se še bolj prikupil framasonom, je javno izrekel stavek: »Bog je oni edini, katerega je treba odstraniti«. Zaradi tega stavka je postal slaven. Prej so ga framasoni napadali, zdaj so bili polni slave o njem.

Čudno je, da more tako izobražen narod, kakor je francoski, trpeti nadvlado takih strank. A kaj hočemo? V časih najhujše revolucije je organiziranih 40 lopovov vladalo milijonom ljudstva.

Ta mednarodna framasonska zveza sega že globoko v avstrijsko javno življenje. Njih načela in načrti se vedno javneje kažejo v delovanju in v načrtih naših liberalcev. Naloga naša je, ljudstvo tako vzgojiti, da ne bo postavilo takih mož na čelo državi in jim dalo v roke moči, da izvrše svoje grde nakane!

Državni zbor.

Dunaj, 10. dec. 1901.

Krivda in kazni.

Sinočni govor ministerskega predsednika je vzbudil v zbornici največjo pozornost ter je nemške levičarje naravnost poparil. Govor se glasi v bistvu:

Ker bomo posamezni ministri, ako treba, pri razpravi o proračunu odgovarjali, hočem v trenutku le kratko označiti parlamentarne razmere. Storim to, da pojasnim nekatere stvari, ki polnijo parlamentarno ozračje.

V prvi vrsti naglašam, da tudi opozicijski časniki dobivajo pojasnila od vlade.

Ko bi bil torej kdo vprašan, ali hoče vlada razpustiti zbornico, zvedel bi bil, da vlada o tem nič ne ve. Vlada ima vedno pred očmi dogodke zadnjih let in vsled tega nastale razmere v zbornici. Po novih volitvah se razmere niso temeljito zboljšale. In ko bi vlada apelovala na volivce, skoraj gotovo bi stari volivci volili iste poslance. To je torej vzrok, da še niso pozabljeni dogodki zadnjih let, in da so stranke nekako bojazljive in nezaupne. Vlada mora torej računati s tem dejstvom in raznimi ovirami.

Prvi vzrok vseh kriz je češko-nemški prepir. Češki govorniki naglašajo, da vlada ni pravična, in jej zato ne zaupajo. Kaj pa je vlada storila, da se jej očita nepravilnost? Očita se nam, da imenujemo premalo čeških uradnikov. Z druge strani se nam zopet očita, da imenujemo premalo nemških. Kdo naj vsem ustreže? Pravica in dolžnost vlade je, da imenuje najsposobnejše uradnike. Očita se nam, da zbadamo češki narod s šivankami. Morda se zgodi tu in tam, kar vznemirja češko javnost, a srednja vlada ne more zato in ne zasluži obtožbe. Češki govorniki prete, da hočejo vladne namere prekrižati, in da je kalendarji že varal vlado. No, nesreča ni še toliko. Deželni zbori se ne bodo mogli zbrati o pravem času in državni zbor ostane skupaj do poletja. In to vlada obžaluje.

Naglašam dalje, da vlada z nemškimi strankami nima posebnih zvez. Vlada je hvaležna vsem strankam, ki podpirajo vlado in pospešujejo delo. Vlada mora na vse strani imeti proste roke. Vlada ni nasprotna češkemu narodu, ker prizna njegovo veljavo in važnost za državo. Vlada bode vedno skrbela, da pospeši spravo mej češkim in nemškim narodom. Toda sedaj mora vlada imeti v prvi vrsti pred očmi bodočnost države. Mir je potreben in zmernosti. Zato od vseh strank zahtevam o vse čednosti rodoljublja.

Vlada vam je predložila celo vrsto velevažnih zakonskih načrtov. Več načrtov je še pripravljenih. Najvažnejše vprašanje sedaj je pač avstro-

ogerska nagodba in dalje mejnarodne trgovinske pogodbe.

Zbornica pa počasi, prepočasno sledi opominom vlade. Zato se mi vailjuje vprašanje: Kaj naj se zgodi, ako se parlamentu zdravje prepočasno vrača? Ustavna mehanika priporoča, da vlada razpušča zbornico, dokler ne dobi druge, ki hoče delati.

Toda dolžnost moja je tudi, opozarjati vas na nevarnosti. Prebivalstvo utegne postati nepotrpežljivo ter zahtevati radikalno sredstvo. Saj se že glase trditve, da ta parlament ni vreden svojega imena. Drugi zahtevajo premembo volivnega reda. Tretji pa, ki niso tukaj, žvižgajo pa še drugo pesem. Kaj bi bilo, ko bi najresnejša vlada z ozirom na želje prebivalstva in drugih zahteve smatrala kot svojo dolžnost, da premeni ustavo? Sedanja vladanina strahu pred sodbo zgodovine, ampak smese imenovati učiteljica države. (Medklici in nemir.) Tisti pa, ki hočejo zrušiti parlament, morali bi klicati: Mea culpa, mea maxima culpa.

V tej državi se je že zrušila ena ustava, naša skrb bodi, da zaprečimo drugo premembo. (Nemir.) Vlada hoče vse storiti, da se to ne zgodi. Delajmo, da dosežemo mir mej narodi, pospešujemo duševni in gnetni blagor prebivalstva ter ugled države. Ako se duhovi pomirijo, hočemo misliti na zboljšanje ustave, ki je kot človeško delo nepopolna. Toda sedaj uvažujte nujne potrebe države. Gospodje! Dajte, da krivda ne pade na parlament! (Živahno gibanje mej poslanci.)

Takoj po ministrovem govoru so se zbirale gručice raznih poslancev, ki so živahno razpravljali o vladnih namerah. Govor min. predsednika, dasi je govoril mirno in brez vsake strasti, je napravil največji utis. Že dolgo, ali morda še nikdar ni načelnik vlade tako odločno in resno svaril. Vlada je pripravljena razpustiti zbornico. In če to ne pomaga, premeniti ustavo. To pa je zbudilo v srce vse ustavoverce, ki svoje po-

LISTEK.

Sestra.

Maloruski spisal M. E. Markovič, preložil J. I.
(Dalje.)

9.

Devojka je bila precej po očetovi smrti nekoliko boljša; ni se ravno mnogo bala mater in meni pri delu pomagati. Ali ko so začele češče dohajati nekatere njene prijateljice, same razposajene in lahkomišljene devojke, so jo zopet obrnile na slabo stran, in ni hotela niti doma biti, niti česa delati; samo pohajkovala bi in najraje bi bila, da bi ji nova obleka kar sama zrasla na telesu. Ko pa je doma, tedaj se do poldneva samo diči in lišpa in obeša po sebi, kar je treba in česar ni treba, kakor na klin v omari. Kakor hitro kaj zazveni v materinem mošnjičku, jo takoj začne nadlegovati; a mati je taka, da jo posluša in dá, a potem ni nobenemu toliko škode kakor meni, ker hoče starica to prirediti v gospodarstvu, kar je hči potratila. In meni ne pusti, da se oddahnem; delaj, pa delaj, pa delaj!

Bog je poslal pomlad; topli veter veje, raz strehe kaplja voda, solnce veselo sije, sneg se topi, po ulicah se prelivajo toki vode, vrtovi vzcvitajo... Ljudje so jeli prihajati na božjo pot. Odkod vse pridejo ljudje v Kijev vsakega poletja! Prišli so tudi iz našega sela; v bazarju se me videli in spoznali.

»Kako te kaj Gospod ljubi?« me vprašajo. »A tvoj brat se hudo srdi nad teboj. Šel je za teboj v Demjanovko, ali tam je zvedel, da si že v Kijevu.« »Ko je ona taka«, pravi, »da me zapušča kakor hudobnega gospodarja, ter ji ni nič žal, tudi meni ni nič mar za njo!«

»Ali kako mi žive?« vprašam. »Jeli živa in zdrava deca? Imajo li vsega dosti?«

»Ej, da! Postali so taki... kakor turški svatje. Nimajo skoro ničesar. Sam Gospod vé, zakaj jim gre tako slabo. Morda so temu krive vaše solze. Tako so ubožali, da včasih celo kruh jemljó na posodo.«

»Dragi moji rojaki, jim pravim,« ali bi vas mogla še enkrat videti? Bi li hoteli priti k meni? Imam nekaj, pa bi rada po-

slala bratu. O bodite tako dobri in vzemite s seboj!«

»Dobro,« pravijo, »le pripravi jutri rano, pa bomo vzeli.«

Jaz sem si polagoma prihranila pet srebrnih rubljev. Kupila sem ruto in nekoliko srajc. In položila sem novce v mošnjiček, štiri karbovance sem poslala bratu, a za petega sem kupila džerdan in uhane devojčicam in križce dečkoma in prstane in trakove najstarejši nečakinji; naj se me spominjajo, ljubljena deca.

Spremila sem rojake, a iz glave mi ne gre bratova revščina.

Bože moj mili, morda so res moje solze krive njegovega gorja. Naj Mati božja odpusti meni grešnici, ker sem svojemu rodnemu bratu srečo izplakala. Toda ni prav, da jokam. Koliko je nesrečnih ljudi in siromašnejših, nego sem jaz! Jaz sem, hvala Bogu, zdrava, pa si prislužim lahko i kosček kruha i krilo. Naj se me ne usmili Gospod, ako samo ena solza kapne iz mojih oči radi mene same! Ako že moram plakati, hočem plakati zaradi brata, zaradi njegove žene in njegove dece.

To sem premislila in bilo mi je nekako veselje.

In če sem še toliko trpela, če me je še tako zelo mučila moja gospica, sem vse pretrpela.

»Morda jo bodem pomirila s svojo prijaznostjo in svojo poslušnostjo!« sem premišljevala. Ali ona ni bila taka. Če vidi, da se ji pokorim, tedaj me še hujše muči. In naposled me je hotela še celo tepsti.

»Bog z vami,« pravim, »naj vam služi kdo drugi, jaz vam ne bom. Mene ni nikdar nihče tepel, in, če Bog da, me tudi nikdar ne bo.«

»A mi tebi ne damo plače! Dosluži svoj mesec! Ako ne doslužiš, ne smeš oditi. Mi ne damo denarja.«

»Saj vi ne bode obogateli od mojih novcev, in jaz ne pojdem prosjačit radi njih. Ako mi jih vi ne daste, mi jih bode pa Bog dal.«

Stara me prične pregovarjati: »Ostani, pa ostani!« Kajti ljubila me je, ker sem svoje opravljala in nisem bila lena in sem jo vedno slušala; karkoli mi je zapovedala, vse sem ji naredila. (Konec prih.)

kvarjeno dete branijo z vsemi močmi. Ustava jim je nedotakljiva, ker je njihova najmočnejša trdnjava, najtrdnjeji temelj nemškemu centralizmu. Nad trideset let že branijo svoje okope — in sedaj pride nemška vlada, vlada iz samih višjih uradnikov, vzgojenih v duhu centralizma, ki preti, da ustavo premeni. To je bil hud udarec za nemško levico, ki jo je pretresel do kosti. Slovonom se pač ni treba bati ustavne premembe, ki mora priti. Čim preje, tem bolje, da se zruši nenaravni zistem, ki temelji v krivičnem volivnem redu in ustavi.

Ministerski predsednik je torej posredno izrazil, kje je krivda, kje so vzroki vednih kriz. To nas veseli, da slišimo z ministerskega sedeža to izjavo, ki bi bila v ustih navadnega državljana vsled predsodkov zločin proti ustavi in državi. A še bolj bi nas veselilo, ko bi vlada za to krivico zahtevala tudi kazen. Kazen v smislu ministrovih besed bi bilo najboljša, najradikalnejša zdravilo za bolni parlament in za hiračo državo. Kdor hoče namen, mora hoteti tudi primerna sredstva.

In nauk? Stokrat smo v zadnjih štirih letih na tem mestu in na javnih shodih kazali na krivdo, ki pada tudi na vladne kroge. Največja krivda je bila, da je svoj čas vlada sama odobrila obstrukcijo, ko se je uklonila anarhiji v zbornici. In dne 17. oktobra 1899 je vlada sama obstrukcijo prenesla z leve na desno stran. Tedanja vlada je za svojo krivdo tudi doživela svojo kazen.

Iz tega pa sledi, da za sedanjo vlado ni dovolj, ako ostane nevtralna na razvalinah, ki jih je prevzela kot zapuščino. Ko bi bile prejšnje vlade tako odločno kazale svojo moč nasproti parlamentarni revoluciji ter varovale svojo in države avtoriteto, zlomile bi bile ošabnost posameznih kričarjev. Si- noči smo videli, da tudi Nemci čutijo nevarnost in se boje negotove bodočnosti.

Takoj po seji so se zbrali načelniki nemških strank, da se posvetujejo o nadaljnjih korakih. Sklenili so, da vprašajo ministerskega predsednika, kaj in zakaj je hotel očitati nemški levici. Sli so se takorekoč opravičevati v zavesti svoje krivde. Sli so reševati ustavo, za katero se tresejo. Dr. pl. Körber je rekel, da je hotel le svariti in na steno naslikati strahove, ki bi prišli, ko bi ta parlament odpovedal svoje delo.

Te besede so bile tolažilo, in levičarji so danes po svojih glasilih naznanili svetu, da ustava še ni propala. Da, ni še propala, a rušijo se ji temelji, ker njeni duševni očetje in njih sinovi žele, da bi slovanski narodi stali le pod kapom.

Zopet se je pričela igra s črnim Petrom. Vlada zvrta krivdo na zbornico, levica pa črnega Petra podtika desnici. Rado- vedni smo, kdo obdrži Petra.

Dnevni red.

Danes ob 4. uri popoldne je zbornica pričela z dnevnim redom, ki je bil določen že od 17. oktobra. O začasnem proračunu so govorili dr. pl. Pláček, grof Dzier- duszycki, Choc, Daszyński in Klofač.

Na to zbornica v drugem in tretjem branju z dvetretjinsko večino odobri začasni proračun. Proti so glasovali Vsenemci, češki poslanci, poljski in češki radikali. Vsi jugo- slovanski in rusinski poslanci so zapustili zbornico.

Nato se je pričela razprava o sta- novskih kmečkih zadrugah. Poročevalec je slovenski poslanec Povše, ki je mej živahnim odobravanjem obrisal pomen in potrebo o r g a n i z a c i j e kmeč- kega stanu potom stanovskih zadrug. Go- vornik konča mej burnim odobravanjem s pozivom, naj vse stranke glasujejo za načrt zakona, ki bode združil kmete v boj za obstanek. Govor objavimo po zapisniku.

Za gospodom Povšetom so sedaj do 6. ure govorili dr. Ofner, poljedelski mini- ster in dr. pl. Grabmayr. Govornikov pa je oglašanih še nad 50.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. decembra.

Tirolski Laht in Merveldtov odhod.

Italijanski vodivni krogi na Tirolskem so neizmerno veseli, da se umakne iz Ino-

mosta namestnik grof Merveldt, ker pričau- kujejo, da bo njegov naslednik bolj naklo- njen njih zahtevam po avtonomiji. Seveda se veselje nad odstopom umetno širi tudi mej prebivalstvo, ki je predvčeranjim hotelo prirediti veliko protidemonstracijo. Tri godbe so imele iti na delu demonstrativnega ob- hoda. Ob 8. uri zbralo se je nad 1000 oseb, ki so kričale: »Evivva avtonomie, abasso Merveldt!« Policija je godbo in obhod pre- povedala in demonstrante razpršila.

Proti dvoboju

so izdali, kot smo že omenili, mnogi av- strijski aristokratje in višji uradniki oklic, s katerim soglašala splošna javnost, ker se v njem tako odločno nastopa proti obžalo- vanja vredni razvadi v armadi in tudi v ci- vilnih krogih, s katero naj bi se zadoščalo razžaljeni časti. Inicijativo za to gibanje je dal don Alfonz Bourbonški. Podpisi se na- birajo še nadalje po vseh kronovinah. Pod- pisani pa niso aktivni ministri in aktivni častniki, katere nekateri opravičujejo s tem, da se nahajajo v javni službi in ne morejo naravnost nastopiti proti obstoječim določi- lom. No, v očeh drugih ljudi jih to ne opravičuje. Še manj opravičljivo pa je, da manjka na oklicu mnogo podpisov onih, od katerih so prireditelji te akcije vsekako pričakovali podpore. Ti so se morda zbal jav- nega mnenja.

Mažari o Koerberjevem govoru.

Govor ministerskega predsednika pl. Koerberja v predvčeranj seji avstrijskega državnega zbora je napravil tudi na Mažare velik vtis in se v vladnih krogih živahno razpravlja. Izjavo kabinetnega načelnika smatrajo za dokaz, da je Koerberjevo sta- lišče čim najbolj utrjeno in da uživa na merodajnem mestu popolno zaupanje. Tudi se Mažari strinjajo z mnenjem avstrijske vlade, da se premeni ustava in s tem do- seže trajno zboljšanje parlamentarnih razmer. Sedaj se gre, pravijo, za življensko vpra- šanje cele monarhije, ker čakajo rešitve zelo važna vprašanja, ki jih je mogoče rešiti le s sodelovanjem avstrijskega parlamenta. — Kajpada imajo Mažari pred očmi v prvi vrsti le svoj interes, ki bi ga dosegli potom nagodbe.

Protest berlinskih Poljakov.

V Berlinu živi nekaj tisoč Poljakov, ki kajpada enako bridko čutijo udarec, ki ga je zadala pruska birokracija z obsodbo v Vrešnu njihovim sorojakom. V nedeljo se je šlo do 2000 berlinskih Poljakov na protestni shod, na katerem se je sprejela naslednja resolucija. Berlinski Poljaki izre- kajo žrtvam vrešenske pravde svoje iskreno sočutje in pozivajo vse sorojake, naj mar- livo nabirajo denarne prispevke. Z zado- ščenjem jemljejo na znanje solidarnost vseh Poljakov to- in onstran meja in energično protestirajo proti zistematiškemu zatiranju poljske narodnosti od strani pruske vlade, ter proti oropanju najelementarnejših pravic glede rabe maternega jezika v šoli, po- sebno pa pri verskem pouku, in proti šika- niranju poljskih društev in časopisov, ter zahtevajo vsa prava, ki pristojajo kultur- nemu narodu. Konečno se izreka poljski državnozbornski frakciji ogorčenje, da je tako dolgo čakala z interpelacijo in jo sploh tako formulirala, da je nevedna poljskega imena. — Kaj neki bi rekli še le o avstrij- skih Poljaki?

Cesar Viljem proti dvoboju.

V zadnjih dneh se je nemški cesar ope- tovano izjavil proti dvoboju in je pozneje izdal tudi odločno prepoved. V tej zadevi pa poroča sedaj »Potsd. Zitg.« še sledeče za- nimivo dejstvo. Minulo nedeljo je prišel ce- sar Viljem v vojašnico I. gardskega polka v spremstvu vojnega ministra Gosslerja in glavnega pribočnika Kessela. Sinova obeh teh častnikov sta podporočnika v imenova- nem polku in sta se precej nelepo izrazila o najnovejši cesarjevi prepovedi. Cesar je bil o tem poučen. Zbral je v vojašnici okolu sebe vse častnike imenovanega polka, jim še enkrat najostreje zabičal svojo prepoved, potem pa rekel: »In ko bi bil oče katerega tukajšnjih častnikov meni še tako priljubljen in zaslužen general, odslovil bi njegovega sina ravno tako iz armade, kakor bi postop- al z vsakim drugim častnikom moje ar- made, ko ne bi se uklonil moji prepovedi glede dvoboja. Jaz danes tudi ne nosim uni-

forme tega polka, ker imam vzrok, da se ne strinjam z mnenjem mladih ljudi tega polka.« — Po drugih virih je cesar pri tej priliki govoril tudi o poročnikih, ki se še mokri za ušesi. — Tako odločno menda cesar Viljem še nikdar ni govoril proti dvoboju.

Bolgariji proti bankeroti.

Bolgarsko sobranje razpravlja sedaj o vladni predlogi, s katero naj bi parlament pooblastil vlado, da sme najeti večjo svoto denarja, ker so državne blagajne do dela iz- praznjene. Zanimivo je, kako je ministerski predsednik Karavelov utemeljeval nujnost te zadeve. Rekel je mej drugim: Iz tekočih dohodkov se dolg ne more poravnati. De- žela se bliža bankerotu, vsled česar je najetje posojila neizogibno in nujno potrebno. — Vprašanje pa navstaja, če bodo Bolgari res mogli kje dobiti potrebni drobiž in če bodo potem zmogli še večje stroške.

Dopisi.

Iz Polhovega gradca, 6. decembra. (Za- hvala cestnemu odboru.) Iskreno zahvalo izrekamo tem potom vrlému na- čelniku cestnega odbora gospodu Belcu, ka- kor tudi odborniku gospodu Josipu Zorcu z Dobrove za popravo tako potrebne ceste z Viča proti Polhovemu gradu.

Skozi dobo 20 let se ni poprej, ko so posestniki posipavali cesto, ne pozneje, ko jo je imel cestni odbor, nič storilo. Posest- niki jemali so, kakor tudi pozneje cestni odbor, gramoz iz Gradašice, in gorje jeseni živini! Konji so komaj kopita izdirali v je- senem času iz tega groznega blata. Po leti bilo vam je prahu na cesti kakor zimska megla. Odkar je pa gospod Belec prijel va- jeti v roke, se je to takoj izpremenilo. Pot, katera po nekaterih krajih že 13 let ni bila posuta, se je sedaj po nasvetu gosp. Zorca z dobrim gramozom, kojega so dobili s po- sestva gg. Ivana Češnovarja in Blaža Barbea iz Hrastenice, tako imenitno posula, da se smemo ponašati z njo.

Upamo pa, da to še ni konec njego- vemu delu. Z Dobrove proti Polh. gradu imamo več klancev, kateri bi se s par sto- taki dali popolnoma prenesti. Ako bi se pre- nesel klanc »pod khunačem«, bi se dveh klancev iznebili. Uverjeni smo, da nam gos- pod Belec tudi tukaj pomaga že z ozirom na to, da se v dobi 20 let pri poprejšnjih načelnikih ni nič zgodilo.

Še enkrat bodi javna zahvala g. načel- niku kakor tudi g. Zorcu za to dobroto.

Več Pograjcev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. decembra.

Za vseučilišče v Ljubljani

so posl. Robiču vložile prošnje občine: Stopno, Modraze, Hrastovec, Dežno, Sv. Ana, Pecke, Jelovec-Makole, Vrhole in Statenberg, dalje učit. društvo Sv. Lenart, posojilnica, kmet. zadruga in kr. sol. svet v Makolah, cer- kvena predstojništva Sv. Andrej, Makole in Sv. Ana.

Iz vseučiliške debate. Liberalci, ki vohajo po vseh kotih, kje bi dobili kaj, da napadejo naše poslance, zabavljajo zdaj, da niso vsi slovanski poslanci govorili za vse- učilišče. Ne vemo, kdo si je prvi izmislil to neumno očitaje. V pojasnilo povemo le to, da v državnem zboru ne govori, kdor in kedar hoče. Navadno v glavni raz- pravi govore 3 pro, 3 contra, potem po 1 glavni govornik pro in contra. V de- debati v petek pa so govorili 4 pro in 4 contra, nato je zbornica z večino na pred- log Glöcknerja vsprejela konec debate, in je mogel pro govoriti samo dr. Ploj, ki je bil že iz početka določen, da kot glavni govornik odgovarja levičarjem Pom- merju, Bergerju in Wolfhardtu. — Vpisani pa so bili pro po vrsti še: Dr. Stojan, dr. Hruban, Povše, Vencajz, dr. Ferri, Udržal, Sehnal, Fresl, Klofač, Choc, dr. Žitnik, Ro- bič, Pfeifer, Pogačnik, Vuković, Plantan, dr. Pražak in dr. Pacak! Dr. Ferjančič je sploh mogel govoriti, ker mu je dr. Hru- ban odstopil svoje mesto! Pommerju in drugim pa bode mogoče odgovarjati pri proračunu.

Ustanovni shod »Obrambnega društva« bode v ponedeljek dne 16. de- cembra t. l., ob 2. uri popoldne v »Kato- liškem domu«. O pravnem varstvu bode

poročal gospod dr. Evgen Lampe. O nujni potrebi »Obrambnega društva« bi bilo odveč pisati. Vsak naš somišljenik je pač po do- godkih zadnjih let prepričan, da je treba ustanoviti krepko obrambo proti napadom nasprotnikov. Pričakujemo torej obilne ude- ležbe z dežele in iz Ljubljane k ustanovnemu shodu v ponedeljek.

Proti vinski klavzuli in za zakon v varstvo vinoreje so na drž. zbor poslale prošnje občine: Stopno, Modraze, Hrastovec, Statenberg, Dežno, Sv. Ana, Pečke, Jelovec- Makole in Vrhole.

Glasovi o dr. Šusteršičevem go- voru. »Gorica« piše: »Mnogi listi se iz- ražajo pohvalno o dr. Šusteršičevem govoru in oostro obsojajo podlo obnašanje Vsenem- cev v zadevi, ki se tiče najvišjega kultur- nega stremljenja jednega naroda. Dočim pa so se razni vnani listi pohvalno izražali o dr. Šusteršičevem govoru, hotel si je steči nevenljivo zaslugo »Slov. Narod« da je, soglašujoč z Vsenemci in židi, nečastno govoril o dr. Šusteršiču in mu naposled celo očitil, da je dr. Šusteršič s svojim govorom zakrivil, da je nujni predlog glede vseučil- išča v Ljubljani propadel. — Da predlog propade, to je bilo znano že poprej nego je dr. Šusteršič, ali bi bil sploh kdo drugi — pa bil tudi dr. Tavčar — o njem govoril, ker so bili proti nujnosti predloga Poljaki. Dokaz strankarske strasti, da ne rečemo kaj hujega, je torej, podtikati dr. Šusteršiču krivdo na tem«. — Jako značilno je, kar piše »Triester Zeitung«. Ta list piše med drugim: »Celo v tem demoralizovanem parlamentu je nekaj nezasišane, da se jeden poslanec ustopi predruzo pred družega ter izkida pred njim cele vozove gnoja naj- ostudnejših insultov in mu jih izmeče v obraz, samo zato, da mu zabrani govoriti. Dosedaj se niti ni dalje preiskovalo, ali so dejanja dr. Šusteršičeva, katera so mu donesla psovko dr. Žindra, zares tako strašna, da bi mu jemala pravico govoriti v poštenu družbi. Jednako se tudi še ni preiskalo, ali je po- klican jeden član vsenemske zveze »Franko« Stein, po zadnjih dogodkih (z Wolfom v za- devu njegove čedne afere v hiši prof. Seidla) ponašati se kot strastni zagovornik morale. Ne glede na to pa se mora nastop poslanca Steina obrediti kot napad na parlamentarizem. Dr. Šusteršič tu ne prihaja niti v poštev. Važnost dogodka tiči v tem, da se je tu iz- vršilo nasilje ne le proti poslancu, marveč tudi proti njegovim volilcem, ki so mu po- verili svoje zaupanje.«

Kranjski dež. odbor pred držav. sodiščem. Pred držav. sodiščem se je te dni vršila razprava o tožbi goriškega dež. od- bora proti dež. odboru kranjskemu radi oskr- bovalnih stroškov za T. Plenka, ki je bila v ženski bolnici v Gorici. Razsodba se glasi, da mora dežela Kranjska plačati 1981 K oskrbovalnih stroškov in 441 K sod. stroškov v teku 30 dni.

Trgovska in obrtniška zbornica ima v petek, dne 13. dec. t. l. pop. ob 2. uri v magistratni dvorani javno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. — 2. Naznanila predsedstva. — 3. Po- ročilo o reviziji zborničnega volilnega reda. — 4. Podelitev ustanov za eksportno aka- demijo. — 5. Podelitev 18 cesar Franc Jo- žefovih ustanov za onemogle obrtnike in 5 cesarice Elizabete ustanov za onemogle uboge vdove kranjskih obrtnikov. — 6. Poročilo o imenovanju cenzorjev ljubljanske filijalke avstrijsko-ogrske banke. — 7. Poročilo o tolmačenju § 6 zakona z dne 26. dec. 1893 drž. zak. št. 193. — 8. Prošnja trgovskega društva »Merkur« za podporo. — 9. Poro- čilo o zborničnem proračunu za l. 1902. — 10. Poročilo o vladni predlogi o pokojnins- kem zavarovanju zasebnih uradnikov. — 11. Poročilo o prošnji občine Dvor za dovo- litev 4 letnih semnje. — 12. Poročilo o vlogi dunajske zbornice gle- de dela v kaznilnicah. — 13. Po- ročilo o vlogi celovške zbornice glede otvo- ritve novih premogovih žil v alpskih deželah. — 14. Poročilo o vlogi trgovskega obrtnega društva za pomnožitev uradniškega osebja pri oddajni blagajni na južnem kolodvoru. — 15. Personalije

Premeščen je davčni praktikant gosp. Anton Adamič iz Škofje Loke v Litijo.

Meščanski klub ima jutri ob 1/8. uri zvečer družbinski večer v svojih

društvenih prostorih v »Katoliškem domu«. K obilni udeležbi vabi člane in njihove prijatelje odbor.

Častno svetinjo za 40-letno zvesto službovanje je priznal deželni predsednik poslom Fer. Koprivškemu v Motniku, Jan. Žgavcu v Vrhopolju in Juriju Požarju v Sp. Vremu.

Ogenj v Srednji Vasi. Iz Bohinja se poroča: Včeraj ponoči je nastal ogenj v hiši kmetijskega društva. Zapazili so ga ljudje, ki so šli zjutraj k maši. Strah je bil velik, vendar se je posrečilo ogenj zadušiti. Škode je precej na blagu, katero bo pa dobilo društvo povrnjeno, ker je dobro zavarovano. Kako je ogenj nastal, ni znano.

Meščanska godba priredi jutri v četrti koncert pri Hafnerju proti prosti vstopnini.

Zakaj se mora ob želez prehođu na Dunajski cesti dolgo čakati? Piše se nam: Ozirom na vest, priobčeno v Vašem cenjenem listu št. 282 od dne 7. t. m. pod napisom »Neumestna štedljivost« prosimo, da blagovolite isto v toliko popraviti, da se ni vsled neumestne štedljivosti c. kr. državne železnice pripela k nenavadno dolgemu in težko obloženemu vlaku samo ena lokomotiva mesto dveh in da je dalo to povod dolgotrajajočemu oviranju prehoda na Dunajski cesti, ampak da je bilo vzrok počasni vožnji megleno vreme in mokri tir, na kojem ni možno gleda na ovink med južnim in državnim kolodvorom hitreje voziti. Vlak je imel 48 voz in je bil le normalno obtežen; priprežna lokomotiva bi bila tedaj popolnoma nepotrebna. V Ljubljani, dne 10. decembra 1901. C. kr. državno-želez. obratni urad. — Bodi vzrok čakanju ta ali oni, res ostane vendar-le, da je jako sitno za občinstvo, če mora čakati celih deset minut.

K tatvini v postojnski restavraciji. o kateri smo že poročali in pri kateri je zmanjkalo smodk za 50 K, nam je dostaviti, da so tatu te dni zasledili in našli pri njem še smodk za 46 K. Tat se zove Vatovec in je bil neki že večkrat kaznovan.

Svečeno proslavo povodom 400-letnice hrvaškega umetnega pesništva in njegovega začetnika Splićanina Marka Marulića priredi v Sarajevu dne 15. t. m. v »Društvenem domu«. Pričetek ob 8. uri zvečer. Na vspeh je godba, petje, slavnostni govor, igra »Stanac« in svečani komerz.

Ponesrečila se je 7. t. m. dekla Franč. Truden iz Klanca pri Ložu. V bližnjem gozdu je pri nekem delu padla tako nesrečno, da je na mestu obležala mrtva.

Ljubljanske novice. Sneg smo dobili danes opoldne. — Elektriška železnica se je danes zaletela na Dunajski cesti v nekega moža in ga vrgla dva metra proč — Pokopali so ženo čevljarskega mojstra g. Perneta. — Dveletnega otroka pretepel. Janez Jerše svojega dveletnega otroka ni pretepel z volovsko žilo, ampak z drugo stvarjo. Zdravniško spridevalo izkazuje lahko telesno poškodbo. Čuje se, da je naznanjen državnemu pravdnistvu. — Velike sitnosti ima sedaj tukajšnji agent Hugo Böhm, ker mu ljudje nagajajo, da je identičen z aretovanim sleparjem Hugo Böhmom z Dunaju. Resnici na ljubo nas prosi g. Hugo Böhm s Kranjskega, naj napišemo, da on nima z dejanjem dunajskega Hugo Böhma nikake skupnosti.

Učiteljski službi sta razpisani do konca decembra na trirazrednici v Semiču in na dvorazrednici v Mirni peči. Prošnje sprejema okr. šol. svet v Črnomlju ozir. v Novem mestu.

Štajarski deželni zbor se skliče najbrže okoli novega leta vsaj k dvadnevemu zasedanju, da se sprejme deželni proračun. Nemci si bodo najbrže volili takoj tudi novega odbornika na mesto odstopivšega viteza Schreinerja.

Cesar na lovu na Štajerskem. Naš cesar je predvčerajšnjim prišel na lov v okolici Radmera na Štajerskem. Danes zvečer se je povrnil na Dunaj.

Gledališka kriza v Gradcu. Gradec ima gledališko krizo. Z velikanskimi žrtvami se je zgradilo v Gradcu mestno gledališče. Marsikaj, kar se je od tega gledališča pričakovalo, se ni vresničilo. Vsako leto je bil večji deficit in sedaj se je pokazalo, da bi morala odslej mestna občina

graška vsako leto doplačati okoli 200.000 kron, ako bi hotela mestno gledališče vzdržati na dosedanjem stališču. Ako se to ne zgodi, ravnatelj Purschian — odstopi. Liberalno gospodarstvo je Gradec daleč privelo. Gledališko krizo so si mestni očetje graški upali izdati še-le sedaj — po občinskih volitvah.

Mariborski občinski svet je daroval »Schulverein« 363 K 80 vin. za prospeh nemškega šolstva na Spodnjem Stajarskem.

Nesreča na železnici. Včeraj je železniški stroj zgrabil na mariborski železniški postaji železniškega paznika Simona Vrabla ter mu zmečkal obe nogi. Ponesrečenega paznika so prepeljali v bolnico.

Vlak povozil je na Pragarskem železniškega delavca Jakoba Radoliča.

Ropar v mariborski okolici. Po mariborski okolici krađe in ropa neki Leopold Keršič, ki je pobegnil iz odgonskega zapora v Slovenski Bistrici. Keršič je srednje rasti in suh. Orožništvo in policija imata mnogo dela, da bi ga dobila.

Volitve v Istri. Pri volitvah za mestno skupino Pazin Labinj-Plomin je dobil slovenski kandidat v Paziu 136 glasov, dočim je dobil laški protikandidat dr. Constantini v vseh treh krajih 222 glasov. V skupini Buzet-Milje dobil je slovenski kandidat Flego 75 glasov. Lahki niso Slovanom vzeli nobenega mandata. Laška stranka je razcepljena na dvoje.

Mater umoriti je hotel v Trstu 34-letni laški podanik Serafin Bonanno. Mati je zbežala pod streho in strašno kričala, nakar so prihiteli stražniki in prijeli nečloveškega sina. Bonanno je še po aretaciji izjavljal, da mora videti kri svoje matere.

Anarhist pred tržaškimi porotniki. Pred tržaškimi porotniki je stal dne 19. letni mehanik Rudolf Kaiser iz Pulja, pristojen v Trbižu, obtožen, da je nekemu sorodniku doposlal anarhistično knjigo »La peste religiosa«. V njegovem stanovanju so našli vse polno anarhističnih knjig in spisov. Dobil je mesec dni zapora. Obravnava se je vršila pri zaprtih vratih.

Dobavni razpis. Intendanca c. in kr. 3. voja naznanja trgovski in obrtniški zbornici, da namerava vojna uprava meseca decembra 1901 po kupijski uzanci kupiti 650 meterskih stotov rži in 1220 m. stotov ovsa. Za oddajo žita so določeni Gradec, Maribor in Celovec, kamor je žito oddati v januariju 1902. S kolekom za 1 krono kolekovane prodajne ponudbe v obliki pisma je zapečatene in na ovitku kot take zaznamovane poslati do 16. decembra t. l. desete ure dopoldne intendanci c. in kr. 3. voja v Gradcu. Natančnejši pogoji so razvidni iz uzančnega zvezka z dne 7. decembra 1901, ki se dobi pri vojni intendanci v Gradcu.

Spomenik cesarici Elizabeti postavi občinski svet v Zemunu za 6000 K. Spomenik izgotovi hrvaški kipar Rendić.

Odkritje spomenika poljskemu pesniku Korneliju Mjejskemu. V nedeljo dopoldne se je v Lvovu vršila slavnost razkritja spomenika pesniku Korneliju Mjejskemu. Slavnosti se je udeležilo kakih 8000 oseb. Po slavnosti so šli udeležniki v ulico Mochatskega, kjer je nemški konzulat. Tu je močen oddelek redarjev zaprl ulico. Demonstranti pa so predrlji policijski kordon in so korakali mimo konzulatnega poslopja pevaje pesmi, na kar so se vrnili zopet istim putem. Gruča se je podala na to k spomeniku Goluchowskega, kjer jo je rekvirirani oddelek vojaštva razpršil. Del demonstrantov se je zopet zbral pred spomenikom Mjejskega, kjer so se demonstranti razšli, odpevši več narodnih pesmi.

Osmrtnica za psom. Na Dunaju živi gospej Bachmann je poginil te dni nje toliko ljubljani pes »Flockerk«. Žalosti svoji je gospa dala duška s tem, da je dala napisati osmrtnico ter je isto razposlala vsem svojim prijateljem in prijateljicam. Ta izredna osmrtnica se glasi: Ana Bachmann naznanja vsem prijateljem, znancom in rojakom žalostno vest o smrti nje goreče ljubljene »Flockerk«, kateri je ob 8. uri in pol zvečer po dolgi dobi 10 let — poginil. Dunaj dne 23. novembra 1901. Globoko užaljeni svojci. — Pamet, kje si?

Rajši bi bil obešen. Policijski stražnik Wlassak je v Pragi umoril svojo nevesto. Sodišče ga je obsodilo k smrti na vislicah, cesar ga je pa pomilostil na 20letno ječo. Ko se je Wlassaku izročilo pomilostenje, mignil je z ramami in dejal hladnokrvno: »To je prav lepo, toda obešen bi

bil rajši, kajti sedaj bom moral predolgo trpeti«.

Polica — morilec. Iz Evanaville, Ind., v Ameriki se poroča: Policist Wilbur Scherwell je dobil nalog, da naj poizveduje po morilecu, ki je zadavil gospo Railey in gospico Renner, — kakor smo nedavno obširneje poročali, — sedaj pa so policista Scherwella zaprli, ker je na sumu, da je on zadavil omenjeni dve ženski. To aretiranje vzbuja velikansko senzacijo. Poizvedelo se je namreč, da je Scherwell pogosto obiskoval gospo Railey in da se je tudi peljal oni večer z gospico Renner, ko je bila umorjena. Nadalje se je tudi dognalo, da je stal policist v maju blizu onega kraja na straži, kjer so našli potem zadavljeno zamorko gospico F. Buttler. Vse to se je sedaj zvezalo v tako celoto, da nihče več ne dvomi, da je policist Scherwelt vseh žensk morilec. Vse mesto je grozno razburjeno radi tega odkritja.

Kotiček za liberalce. »Slovene« obsojen, smo brali včeraj v »Narodu« kot uvodni članek. Kaj bo pa zdaj? smo mislili. Pa ni bilo nič drugega, kakor da je »Nar.« povedal še enkrat že stokrat premlete fraze o »klerikalni lažnivosti«. To se kaj lepo poda v ustih »Slov. Naroda«, kateri je pred nekaj dnevi prisiljen od dr. Brejca, sam izjavil, da to, kar je čez en teden pisal, »ne odgovarja istinitim dejstvom«, kar se pravi po kranjsko: »Narod« je bil prisiljen, priznati, da se je lagal. Naše uredništvo nima povoda, da bi se zagovarjalo sedaj pred javnostjo zaradi zadnjih tožba, ker se čuti popolnoma nekrivo in ker je vsemu slovenskemu svetu znano, pri čem dasmo. Sploh pa se pripravila sedaj reforma tiskovnega zakona, po katerem se bodo tiskovne pravde vzele porotnikom in dale sodnikom-juristom. Mislimo, da se tam zopet vidimo kdaj, in da nam ne bo šlo tesno za dokaze resnice! — Glede stobškega nečistnika, kateri niti v cerkev ni hodil, ampak je bil liberalce in nazadnje socialni demokrat, »Nar.« zopet impertinentno piše, da je bil »pristen klerikalec in se ga klerikalna stranka ne otrese, naj ga tudi trikrat na dan zataji.« To je — pošten list! Mi od uredništva »Sl. Naroda« odločno zahtevamo, naj nam odgovori v treh dneh na vprašanje, ali je »klerikalec« tudi oni, ki je žlice in suknje kradel. — Župan Hribar, ki je tožil »Slovenca«, da mu je čast razžalil, je bil javno rekel, da naš list »pišejo navadno gospodje, ki kaj radi uče, naj se ne gleda, kako žive, ampak na to, kaj uče«. Naše uredništvo ga je pozvalo: »Z imeni na dan!« Če ne pove imen, naj si sam misli ime, ki ga zasluži! Hribar — ni povedal nikakih imen. — Raznim krčmarjem dajemo naznanje, da je sicer izdajatelj našega lista plačal dolgove, ki jih je naredil gosp. Zavadih na njegov račun, a da ne bo plačal niti solda več zanj, odkar je ta suspendirani — duhovnik v službi — »Narodne Tiskarne«. Dva suspendirana duhovnika pri lib. stranki sta že! Liberalci so torej v nevarnosti, da ne postanejo še bolj klerikalni, kakor — katoličani! — Dr. Tavčar je zagrozil, preden se je včeraj odpravil na Dunaj: »Sedaj homo enkrat Štefeta tožili!« Vidi se torej, da je voditelj »inteligence« vedno pri delu, da izvršuje svoje vzvišene namene »za mili slovenski narod«. »Es wächst der Mensch mit seinen höhern Zwecken!«

Društva.

(Slovensko katoliško akademsko društvo »Zarja«) v Gradcu ima v četrti 12. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih Schillerstrasse 54 svoj tretji redni občni zbor s sledečim vspehom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Eventuelno čitanje zapisnika občnega zbora bratskega društva »Danica« na Dunaju. 3. Poročilo odbora. 4. Slučajnosti.

(Čitalnica v Brežicah) vprizori v nedeljo, dne 15. t. m. v dvorani »Narodnega Doma« v Brežicah igro: »Martin Smola«, burka v treh dejanjih. — Spisala O. Blumenthal in G. Kadelburg. Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K, za kmete 40 h. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu novembru je 253 strank vložilo 73600 K 29 h, 153 strank vzdignilo 76547 K 84 h, torej manj vložilo 2947 K 55 h, 11 strankam se je izplačalo posojil 10400 K, stanje vlog 1836942 K 32 h, denarni promet 277773 K 51 h.

Telefonska in brzejavna poročila.

Gorica, 11. dec. V veleposestvu sta izvoljena »Slogina« kandidata Jakončič in Klančič in »Slogin« pristaja Bolko.

Poreč, 11. dec. Pri deželnozborski volitvi iz istrskega posestva je izvoljenih vseh pet laških kandidatov.

Zader, 11. dec. Pri včerajšnji volitvi v deželni zbor je bilo izvoljenih: 6 kandidatov hrv. narodne stranke, 6 hrv. stranke prava, 6 Srbov in 2 kat. narodna Hrvata. Hrvatska narodna stranka je izgubila torej 4, Srbi pa en mandat. Biankini je soglasno izvoljen.

Dunaj, 11. dec. Govori se v parlament. krogih, da bo zboroval državni zbor do 19. t. m. V tem času bo imel še pet plenarnih sej, v katerih se bo razpravljal zakon o kmečkih zadrugah. Češki deželni zbor bo zboroval 27., 28. decembra.

Dunaj, 11. decembra. Prihodnja seja poslanske zbornice je jutri. Nadaljuje se razprava o kmečkih zadrugah.

Dunaj, 11. decembra. Vojni odsek je imel sejo, v kateri je razpravljalo o dovolitvi vojaških novincev za l. 1902. Zastopniki čeških agrarcev, vsenemcev in socialnih demokratov so zapustili dvorano. Odsek je postal nesklepčen za en glas. Šli so torej v neki drugi odsek po poslanca Wassilko, da so bili sklepi. Vojaški novinci so se dovolili.

Dunaj, 11. dec. Društvo čeških medicincev je izdalo poziv na rusinske dijake, naj pridejo studirat zdravilstvo v Prago na češko univerzo, mesto na Dunaj. Slovansko prebivalstvo praškega mesta jih bo z veseljem sprejelo kot slovanske brate. Opozarjajo jih na druge ugodnosti, ki bi jih imeli od zveze s češkimi medicinci.

Dunaj, 11. dec. Za mandat odstopivšega Wolfa bode državnozborska volitev 15. januarija.

Dunaj, 11. decembra. Poroča se, da je vlada dala tudi orožniškim postajam navodila za nove volitve.

Dunaj, 11. dec. »Fremdenblatt« poroča: Bivši poslanec Wolf je izjavil, da če ga še enkrat volijo, bo sprejel mandat in eventualno pristopil vsenemški zvezi.

Dunaj, 11. dec. Tu se je osnoval odbor, ki bo vodil proslavo 25letnice, odkar ste Bosna in Hercegovina okupirani. L. 1903 se priredi skupni izlet na takratno bojno polje in na grobove padlih avstrijskih vojakov. Protektorat bode skoro gotovo prevzel nadvojvoda Fran Ferdinand.

Gradec, 11. dec. (C. B.) Tu je umrla nocoj mati trgovskega ministra barona Call.

Gradec, 11. decembra. Pri dopolnilni volitvi je bil v notranjem mestu izvoljen deželnim poslancem nemško-nacijonalni profesor Kratter.

Toplice, 11. decembra. Shod zaupnikov Wolfovega deželnozborskega okraja je zopet postavil Wolfa kandidatom.

Praga, 11. dec. »Hlas Naroda« piše, da če pride do izpremembe ustave, naj se prihodnje državnozborske volitve izvrše na podlagi splošne, enake in direktne volivne pravice.

Budimpešta, 11. dec. (C. B.) Radi napadov v včerajšnji seji poslanske zbornice se je vršil danes dvoboj mej poslancema Ivanko in Csavorskim. Ranjen ni bil nobeden.

Budimpešta, 11. dec. (C. B.) Danes dopoldne je hotelo več sto delavcev demonstrirati pred parlamentom. Prišlo je do boja s policijo. 26 oseb je bilo aretiranih; demonstrantje so se morali razkropiti.

Rim, 11. decembra. Glede zavoda sv. Jeronima so baje Dalmatinci priznali pravico kurije in protektorat Avstro Ogerske. S tem je zadeva rešena.

Poznanj, 11. dec. Ena obsojena poljska mati, imenom Piasecka, umira v ječi.

London, 11. dec. Pri Savannahu so poskušali velikansk top, iz katerega eden strel zadošča, da popolnoma uniči vojno ladjo.

London, 11. dec. Iz Durbana se javlja, da se je burski poveljnik Lion s svojim moštvom udal in da je isto storilo več burskih voditeljev (?), Botha in Stejn hočeta prodreti proti severu zahodu.

London, 11. decembra. Iz Pretorije poročajo, da je Dewet blizu Heilbronna združil pod svoje poveljstvo 2000 mož in z njimi obkolil polkovnika Wilsona in njegove takozvane Kitehenerjeve strelce. Polkovniku Remingtonu se je posrečilo osvoboditi angleške čete, ki so se potem z neznatnimi izgubami (?) umaknile v Heilbronn.

Umrli so:

8. decembra. Ivan Suštar, posestnik, 49 let, Poljska cesta 4, jetika. — Jernej Klemenčič, prodajalec klobas, 46 let, Strelške ulice 6, cirkosis hepatitis — Neža Zupan, perica, 52 let, Hrenove ulice 5, krvna jetika. — 9. decembra. Ludovika Amalija Giberti, zasebnica, 63 let, Wolfove ulice 1, neoplazma. — Anton Siard, paznik, 43 let, Poljanska cesta 49.

V hiralnici:

7. decembra. Anton Petavar, gostač, 75 let, ostarelost.

V otroški bolnišnici:

8. decembra. Amalija Prohinar, uradnega sluge hči, 2 leti, jetika.

V bolnišnici:

7. decembra. Josip Tomažević, gostač, 80 let, relentio urinae.

8. decembra. Leopold Zdešar, čevljar, 36 let, plućnica. — Ivan Gabrovšek, železniški uradnik, 23 let, suicidium.

Zitne cene

dné 10. decembra 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad 1902	K 8-90	do 8-91
Rž za pomlad 1902	7-63	7-64
Koruza za maj-junij 1902	5-84	5-85
Oves za pomlad 1902	7-79	7-80

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april 1902	K 8-72	do 8-73
Rž za april 1902	7-35	7-36
Oves za april 1902	7-51	7-52
Koruza za maj 1902	5-54	5-55

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8-40	do 9-05
južne tel.	8-55	8-95
Rž	7-45	7-65
Ječmen	7-20	8-60
ob Tisi	6-75	7-75
Koruza ogerska, stara	5-75	5-85
nova	5-40	5-50
Cinkvant	6-75	7-15
stara	6-39	6-60
Oves srednji	7-60	7-80
Fizol	7-75	10-75

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dna	Čas opa-sevanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrar	Nebo	Padačina v 24 urah
10	9. zveč.	727.3	-2.2	sl. sever. pol oblak.		
11	7. zjut.	729.9	-0.5	sl. jug.	megla	18
	2. popol.	726.9	0.1	sl. svzh.	sneg	

Srednja večerajšnja temperatura 3-1, normale: -10

Pariška svetovna razstava 1900: „Grand Prix“.

Najvišja odlika!

Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno
le, če
na
podplatu

**Šent Peterburške
GALOSHE**
čevlji za sneg, „Storm Slippers“.

1145 21-6

Vsak dan jih izdela
tovarna
40.000 parov!

Edini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

V Ljubljani so na prodaj pri J. S. Benedikt, Ernest Jeunekar, A. Kasch, Henrik Kenda, Ivan Kordik, Ant. Leutgeb, Karol Recknagel, A. Schaffer, F. M. Schmitt, Fr. Szantner itd.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki

Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznani najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne povzročajo niti marog, niti ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju.

9 11-5

Čiril- Metodov stenski- skladni koledar

1063 6-5

19

Je izšel v l'čni moderni obliki s podobo slovanskih blagovestnikov v barvah.

Cena izvodu K 1.40, po pošti 20 h več.

Dobiva se v trgovinah v Ljubljani in pri založniku, tiskarna Anton Slatnar v Kamniku.

Službo išče pri kakem ž. g. duhovniku pridna, varčna, tiha in pobožna

služabnica,

stara 38 let, koja je služila že 14 let v farovžu, ter je večja v vseh gospodinskih opravilih.

Potrebne informacije daje upravnistvo „Slovenca“.

1181 3-3

**V nakup se išče
več voz**

rumene pese

(rumene vrste). — Več se izve: **M. Carion, grad Bistra pri Zagrebu**, zadnja pošta Spod. Bistra, Hrvatsko.

1182 3-2

Garancija 5 let!

Dobre 950 6-6

cerkvene ure

domačega dela priporoča prečast. duhovščini

Gregor Troha

v Javorjih nad Škofjo Loko.

Svoji k svojim! Brez konkurence!

Priporoča:
**brizgalnice,
cevi, pase,
lestve i. t. d.
za gasilna
društva in
občine,**

**C. in kr. privilegovana
tvornica brizgalnic, cevij,
pasov in gospodarskih
strojev**

R. A. SMEKAL

iz Čeha, Moravsko.
Podružnica v Zagrebu.

nadalje
**gospodarske
stroje
in
peronospera-
brizgalnice.
i. t. d.**

NB. Najnoveje: Izdelovanje aparatov za acetylin-razsvetljavo s čistilnikom, motor-vôz, gumi-cevij vsake vrste. 974 6

Št. 13.457.

1184 3-1

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika

v Mokronogu z letno plačo 1400 K.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru

do 10. januvarija 1902. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti službovali v kaki bolnici.

Od deželnega odbora Kranjskega

v Ljubljani, dné 4. decembra 1901.

Žrebanje

nepreklicno

16. januvarija 1902

Srečke za „toplotne sôbe“.

Glavni dobitek 131 18-5

kron **40.000** vrednosti.

Srečke po 1 kroni priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Denarni promet do 30 sept. 1901:

K 17.006.531-88.

Stanje vlog dné 30 sept 1901:

K 7.263.956 34.

Ljudska posojilnica

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Kongresni trg 2, I. nadstr.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li njen zadružnik ali ne, in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, ker plačuje rentni davek iz svojega.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 1. ure.

1034 14

Dunajska borza.

Dné 10. decembra.

Skupni državni dolg v notab	99 05
Skupni državni dolg v srebru	96 95
Avstrijska zlata renta 4%	118 95
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	95 95
Ogerska zlata renta 4%	118 90
Ogerska kronska renta 4%, 200	94 40
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1596-—
Kreditne delnice, 160 gld.	654 76
London vista	239 35
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117-17 1/2	

Dné 10. decembra.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	190 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171 50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 50
Tisine srečke 4%, 100 gld.	146 25
Dunavske vravnave srečke 5%	264 75

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105 75
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94 60
Priporitetne obveznice državne železnice	434 —
južne železnice 3%	314 50
južne železnice 5%	118 15
dolenjskih železnic 4%	—
Kreditne srečke, 100 gld.	407 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	500 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	49 75
Ogerskega	24 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	17 —
Rudolfove srečke, 10 gld.	64 50

Savinske srečke, 40 gld.	222 —
St. Genois srečke, 40 gld.	255 —
Waldsteinske srečke, 20 gld.	—
Ljubljanske srečke	73 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	264 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5530 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	830 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	70 25
Splošna avstrijska stavbinska družba	146 —
Montanska družba avstr. plan.	403 50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld	425 —
Papirnih rubljev 100	253 50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, denarjev itd.
Zavarovanja za igube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wallzeila 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.